

Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 09.06.2004, sp. zn. Cpjn 4/2004, ECLI:CZ:NS:2004:CPJN.4.2004.1

Číslo: 85/2004

Právní věta: II. Nárok na náhradu mzdy podle ustanovení § 61 odst. 1 zák. práce nenáleží zaměstnanci, kterému byl po neplatném rozvázání pracovního poměru sjednaného na dobu neurčitou nebo na dobu určitou delší jednoho roku na jeho žádost přiznán starobní důchod.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 09.06.2004

Spisová značka: Cpjn 4/2004

Číslo rozhodnutí: 85

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Neplatnost skončení pracovního poměru

Předpisy: 65/1965 Sb. § 61 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 85

Stanovisko Občanskoprávního kolegia a Obchodního kolegia Nejvyššího soudu České republiky ze dne 9. června 2004 k některým otázkám rozhodování soudů ve věcech nároků z neplatného rozvázání pracovního poměru podle ustanovení § 61 zákoníku práce

(Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 9. 6. 2004, sp. zn. [Cpjn 4/2004](#))

Projednávání a rozhodování sporů o nároky z neplatného rozvázání pracovního poměru tvoří významnou náplň činností soudů České republiky v občanském soudním řízení a soudní rozhodnutí v těchto sporech mají často zásadní dopad do právních poměrů účastníků pracovněprávních vztahů.

V zájmu zajištění jednotného rozhodování soudů v těchto sporech Nejvyšší soud České republiky, který je povolán sledovat a vyhodnocovat pravomocná rozhodnutí soudů (§ 14 odst. 3 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů /zákon o soudech a soudcích/, ve znění pozdějších předpisů), vyžádal od krajských soudů a od Městského soudu v Praze pravomocná rozhodnutí soudů prvního stupně a odvolacích soudů. Rozhodnutí, která mu byla předložena všemi krajskými soudy s výjimkou Městského soudu v Praze (Městský soud v Praze nepředložil žádné rozhodnutí s odůvodněním, že ze současné spisové evidence obvodních soudů v Praze a Městského soudu v Praze nelze zjistit spisové značky

pravomocných rozhodnutí, v nichž je řešena posuzovaná problematika), Nejvyšší soud České republiky vyhodnotil a na jejich základě a po přihlédnutí k podstatnému obsahu zaslaných vyjádření a připomínek na návrh předsedy Občanskoprávního kolegia Nejvyššího soudu České republiky zaujalo Občanskoprávní kolegium a Obchodní kolegium Nejvyššího soudu České republiky podle ustanovení § 14 odst. 3 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, následující

stanovisko:

II. Nárok na náhradu mzdy podle ustanovení § 61 odst. 1 zák. práce nenáleží zaměstnanci, kterému byl po neplatném rozvázání pracovního poměru sjednaného na dobu neurčitou nebo na dobu určitou delší jednoho roku na jeho žádost přiznán starobní důchod.

Účelem náhrady mzdy poskytované podle ustanovení § 61 odst. 1 zák. práce je – jak již bylo uvedeno pod bodem 1. – reparovat zaměstnanci újmu, kterou utrpěl v důsledku toho, že zaměstnavatel po neplatném rozvázání pracovního poměru výpovědí, okamžitým zrušením nebo zrušením ve zkušební době přestal v rozporu s ustanovením § 35 odst. 1 písm. a) zák. práce přidělovat zaměstnanci práci podle pracovní smlouvy, ačkoliv zaměstnanec trval na tom, aby ho zaměstnavatel dále zaměstnával, a byl připraven, ochoten a schopen konat práci podle pracovní smlouvy.

Jestliže se zaměstnanec, u něhož již byly splněny předpoklady pro vznik nároku na starobní důchod, rozhodne o tuto dávku důchodového pojištění požádat a starobní důchod je mu přiznán, může nadále vykonávat výdělečnou činnost – má-li mu být starobní důchod skutečně vyplácen – jen v pracovním poměru nebo jiném pracovněprávním vztahu sjednaném na dobu určitou, nejdéle na dobu jednoho roku (§ 37 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů). Za této situace – byl-li se zaměstnancem neplatně rozvázán pracovní poměr sjednaný na dobu neurčitou nebo na dobu určitou delší jednoho roku – je třeba dovodit, že nadále nemá být zdrojem jeho příjmů mzda z dosavadního pracovního poměru, ale přiznaný důchod, a že není připraven a ochoten dále konat pro zaměstnavatele práci podle pracovní smlouvy (v pracovním poměru sjednaném na dobu neurčitou nebo na dobu určitou delší jednoho roku), i když dříve (před podáním žádosti o důchod nebo před přiznáním starobního důchodu) zaměstnavateli oznámil, že trvá na tom, aby ho dále zaměstnával; důvody, pro které se zaměstnanec rozhodl požádat o starobní důchod, jsou přitom nerozhodné.

Není-li (nemá-li být) podle rozhodnutí zaměstnance, s nímž byl neplatně rozvázán pracovní poměr sjednaný na dobu neurčitou nebo na dobu určitou delší jednoho roku, nadále zdrojem jeho příjmů zásadně mzda za vykonanou práci u dosavadního zaměstnavatele, ale přiznaný starobní důchod, nemá ode dne, kdy mu byl důchod přiznán, ani nárok na náhradu mzdy podle ustanovení § 61 odst. 1 zák. práce.

Okolnost, že po přiznání starobního důchodu může (aniž by ztrácel nárok na výplatu důchodu) nadále pracovat v pracovním poměru sjednaném na dobu určitou v trvání nejdéle jednoho roku, na uvedeném závěru sama o sobě nic nemění. Podstatné totiž je, že zaměstnanec nemůže – za současného pobírání starobního důchodu – nadále vykonávat u dosavadního zaměstnavatele práci podle pracovní smlouvy a že může být připraven a ochoten vykonávat za podmínek uvedených v ustanovení § 37 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, výdělečnou činnost jen v jiném pracovněprávním vztahu.

Nesprávně proto například Okresní soud v Bruntále ve věci vedené pod sp. zn. 11 C 61/2001 přiznal zaměstnanci náhradu mzdy podle ustanovení § 61 odst. 1 zák. práce i za dobu, po kterou pobíral starobní důchod. Navíc chybně považoval skutečnost, že zaměstnanci byl na jeho žádost po

neplatném rozvázání pracovního poměru přiznán starobní důchod, za důvod, který soudu neumožňuje ani snížit povinnost zaměstnavatele k náhradě mzdy postupem podle ustanovení § 61 odst. 2 zák. práce.